

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănășana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coșrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Insofire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Riureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Țimișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tașnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 80—, pe 1/2 an K 40—

Director și redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 40 fileri.

Sumarul:

Valuta și comerțul nostru exterior. — Problema valutară. — Extras din ordonanța Nr. 21 și 25. — Cronică: O nouă emisiune de hârtie monedă. Prețul vinului. Congresul camerilor de comerț. Noue dispoziții privitoare la transportul pe C. F. R.

Valuta și comerțul nostru exterior.

Cursul schimbului joacă un rol de mare însemnătate asupra raporturilor comerciale dintre popoare. Atât importul cât și exportul, dintr-o țară, pot fi împiedecate sau înlesnite din cauza valutei. În adevăr, într-o țară cu valuta scăzută se observă efectul unei prime de export și a unei piedeci la import, iar într-o țară cu valuta ridicată se observă efectul unei piedeci la export și a unei prime la import.

Acestea sunt realități constatate, cari trebuie luate ca axiome în economia politică.

Pornind dela aceste adevăruri, să tragem tot șirul de consecințe logice ce decurg din ele, pentru țara noastră și pentru raporturile noastre comerciale cu străinătatea.

România este o țară cu valuta scăzută; scăzută, pentru că producția țării este micșorată și nu avem posibilitatea de a exporta. Iar aceea ce am fi avut de exportat — petrolul — nu s'a putut exporta. Cauzele pentru care nu s'a exportat petrolul, nu ne preocupă deocamdată. Fapt e, că fiind puși în imposibilitate de a exporta, valuta noastră a scăzut, așa cum cere teoria neajutată și neîmpedecată de nici o influență din afară.

Dintre țările aliate, care au luptat alături pentru același scop moral și pentru aceeași „idee de dreptate” numai România, are o valută scăzută ca aceea a Germaniei.

S'ar părea că am mers alături de Puterile Centrale și astăzi suferim consecințele unui război pierdut. Dar, războiul a fost câștigat, România s'a întregit și valuta rămâne scăzută. În treacăt fie spus, Serbia, deși nu are actualmente o situațiune economică mai fericită decât a noastră, se bucură de o valută ridicată.

România, fiind cu valuta scăzută, trebuie să împiedece importul mărfurilor inutile și să caute să exporte cât mai mult, pentru a ridica cursul schimbului. Dar, nenorocirea constă tocmai în faptul că deocamdată nu avem ce exporta, iar pe de altă parte nevoile importului sunt considerabile. În afară de articolele alimentare, necesitate de nevoile imediate ale consumului, mai sunt nevoile cerute de refacerea economică a țării. Scopul nostru trebuie să fie de a ne mări producția. Pentru aceasta însă avem nevoie, în primul rând de tot utilajul industrial și agricol, care a fost distrus sau trimis peste graniță în timpul ocupației germane. Cu ce, și de unde trebuie cumpărate, toate acestea? Noi nu dispunem de tratate asupra străinătății nici pentru satisfacerea nevoilor imediate ale consumului intern. Să cerem credite? Sir Auckland Geddes, vorbind cu ocaziunea unui banchet la Consiliul Britanic Imperial de Comerț, despre relațiile comerciale cu România, a spus, că nu era obiceiul a se exporta mărfuri în țări care-ți spun de mai nainte că nu există nici cea mai mică șansă de-a plăti până ce nu-i pui credite la dispoziție; aceasta ar reveni ca Londra să plătească mărfurile exportate. Și tot el a spus cu altă ocazie: orice export de mărfuri în țări incapabile de a plăti în numărar, ci numai prin credite deschise la Londra, nu însemnează cu adevărat a face comerț, ci operă de caritate, astfel că cu toată bunăvoința Angliei de a ajuta pe Aliați spre a se reabilita, trebuie să

existe o limită pentru eforturile sale (The Times Trade Supplement).

De aceeași concepție este dominată și lumea comercială din Franța. Comercianții români care s'a dus la Paris pentru cumpărare de mărfuri s'au întors în țară cu amare desnădejdi. Francezii nu vor să acoarde credite și cer pentru mărfurile vândute, achitarea lor imediată în numărar. Cauzele acestei situații sunt multiple.

Mai întâi, organizarea comerțului francez, chiar dinaintea războiului, suferea din acest punct de vedere. Eră prea puțin maleabil și nu căută să se adapteze după cerințele clienților cu care venea în contact.

Relațiile noastre comerciale cu Franța au fost prea neînsemnate până acuma ca ei să ne cunoască și să găsească că au un interes real de a câștiga o piață de desfacere.

Apoi când statul Român nu a putut găsi credit în Franța pentru nevoile lui publice, ce încredere poate să mai aibă exportatorii străini în comerțul nostru?

În dezvoltarea raporturilor comerciale dintre state, politica joacă un rol de mare însemnătate. Creditul politic al unui stat influențează și creditul lui economic.

Ori, dacă statele cu ajutorul cărora România astăzi se întrecește, ne refuză creditul, cum să mai avem credit în burghezimea comercială din Franța, care o vieată întreagă a strâns la ciorap sau a depus la bancă, cu procentul cel mai mic și cu garanția cea mai mare?

Suntem dar în trista situație de a ne vedea în imposibilitatea de a importa, în vremea când importul pentru noi este o necesitate vitală de care depinde bunul mers al economiei noastre naționale. Lipsă de credit și valută scăzută. Și totuși nevoile de import trebuesc măcar în parte satisfăcute. Așa că suntem obligați de a face comerț cu Aliații în condițiunile cele mai dezastroase pentru noi și contra principiilor stabilite mai sus ca o sintetizare a teoriei schimbului.

România fiind o țară cu valuta scăzută, ar avea interesul să nu importe și totuși trebuie să importe din cauza necesităților, care cer o satisfacere necondiționată. Franța și Anglia, fiind țări cu valuta ridicată ar trebui să sufere de efectul unei piedeci de export, pentru că țările cu valuta scăzută nu au interesul să plătească pe lângă marfa cumpărată și diferența de schimb.

Cu toate acestea România este obligată să treacă peste acest principiu și să plătească marfa și diferența de schimb. De ce? Pentru că aliații nu ne acordă credite valutare și pentru că noi avem nevoie de import. Fără importul mărfurilor celor mai necesare, țara ar îndura prea multă suferință, iar fără importul materialelor de refacere economică suntem amenințați să prelungim starea aceasta de mizerii.

În conformitate cu principiile formulate mai sus România ar avea interesul să importe dintr'o țară cu valuta scăzută. În mod obișnuit însă țările cu valuta

scăzută sunt tocmai acelea care nu pot exporta. Acelaș lucru se petrece cu noi. Cu toate acestea este o țară care deși cu valuta scăzută are puțința de a exporta cantități mari de mărfuri și tocmai dintr'acele de care avem noi nevoie pentru refacerea noastră. Această țară este Germania; deși învinsă pe calea armelor, industria ei nu a fost distrusă ca a Belgiei, ca a noastră și în bună parte ca a Franței. Fabricile ei au rămas intacte și cu mici eforturi ele pot fi puse din nou în funcțiune.

Apoi sunt mărfuri, pe cari Germania le are deja în depozitele ei, încă dinaintea războiului și care nu așteaptă decât prilejul pentru a le exporta. Nu trebuie să uităm că Germania a fost blocată și din această cauză nu a avut posibilitatea de a exporta, depreciindu-se astfel valuta spre deosebirea de noi care nu avem ce exporta.

Valuta Germaniei fiind scăzută, ea se bucură de o primă de export, întrucât un obiect fabricat dacă e vândut în Franța cu 10 franci, Germania primește pe el aproape 30 mărci.

Din acest punct de vedere, Germania prezintă un pericol pentru țările exportatoare, întrucât le poate face o concurență, contra căreia cu greu se poate lupta.

Exportatorii din Germania au și început să-și trimită cataloage cu descrierea mărfurilor și cu prețurile lor peste tot locul. Asemenea cataloage au pătruns până și în coloniile engleze. Iar guvernul englez îngrijorat a luat măsurile necesare pentru a se opri puterea de expansiune a Germaniei în sfera de interese ale Imperiului Britanic.

Chiar lumea comercială din Anglia a înțeles greutățile ce le vor avea de întâmpinat din cauza valutei scăzută a Germaniei.

„Industriașii englezi cer taxe vamale asupra mărfurilor de origină germană și mai cer ca la tratativele de pace să se prevadă o retragere forțată din circulație a bancnotelor Băncii de emisiune germană, întrucât prin aceasta s'ar realiza o creștere a valorii mărcii”. (The Times Trade Supplement din 7 Iunie 1919).

Iată dar că Anglia, nu mai vorbesc de Franța, îngrijorată de concurența Germaniei, cere, ea singură, o ridicare a valutei germane.

Din punctul de vedere al unei țări exportatoare are perfectă dreptate. Noi însă suntem o țară care avem nevoie de import. Și pentru satisfacerea intereselor noastre economice, ar fi de dorit ca Germania să-și mențină încă valuta scăzută și România să cumpere, tot materialul necesar refacerei economice, de acolo, întrucât Germania, are depozite mari de mașini, motoare, instrumente agricole, material de cale ferată, etc.

Așa dar, că apărem deodată, în conflict economic cu aliații noștri politici. Pe când Puterile Antantei doresc o ridicare a valutei germane și o piedică în dezvoltarea comerțului lor exterior, noi nu putem dorii

altceva decât menținerea valutei scăzute a Germaniei, și dreptul de a ne procura cele necesare dela ei.

Și nu o spun aceasta bazat pe considerațiuni politice — subliniez acest lucru — pentru a nu mi se aduce acuzații inutile. Nu simpatiile sau antipatiile motivează relațiunile economice. Dar ceea-ce-i mai trist e tocmai faptul că deși simpatiile țării și îndrumarea noastră politică, stau alături de aliați, interesele noastre economice, *în felul cum sunt astăzi lucrurile aranjate*, merg în altă parte.

Valuta noastră fiind scăzută este firesc lucru să limităm importul; dar, dacă suntem nevoiți să importăm, atunci trebuie neapărat să importăm tot dintr'o țară cu valuta scăzută pentru că pe calea aceasta economisim diferența de curs.

Căutând să stabilesc diferența de prețuri între mărfurile oferite de aliați și cele oferite de germani, mi-a fost greu să fac o paralelă care să ne pue pe cale de a vedea veracitatea afirmațiunilor mele. Germania nu are posibilitatea încă de a ne face oferte, dar din informațiunile jurnalelor străine, se poate ușor vedea avantajele ce le-am obține dacă am aduce mărfuri din Germania. Astăzi plătim francul francez, aproape 3 lei, pe când marca germană am plăti-o lei 1.20. Ori cine poate judeca ce pierderi mari am cruța noi, stabilind raporturi comerciale imediate cu Germania. Spun imediate, pentru că de îndată ce valuta germană se ridică ne vom afla în aceeași situație și față de ea, ca și față de aliați, adică: cumpărările făcute în străinătate implică o pierdere, nu numai pentru cumpărător, care trebuie să suporte diferența de curs, dar și pentru economia națională, care într'un sfârșit va trebui să dea o cantitate mai mare de mărfuri naționale pentru cele importate decât în timpuri normale.

Germania fiind o țară cu valuta scăzută va avea tot interesul să exporte cât mai mult pentru a câștiga devize asupra străinătății, și pentru a-și îmbunătăți situația precară în care se găsește. De aceea Germania va face tot felul de înlesniri țărilor cu care va avea raporturi comerciale. În primul rând, creditul lung, este cea mai bună armă a Germaniei ca luptă de cucerire a piețelor comerciale. Ea acordă credit comerciantului, pe când Franța nu lucrează decât plata contra-contrasament.

Dar în afasă de aceasta exportatorii germani cari cunosc comerțul nostru, poate mai ușor să se adapteze la nevoile lui. Așa bnnăoară fac concesiile în privința condițiunilor de ambalaj și etichetare, ceea ce exportatorii francezi și cei englezi refuză. Apoi transportul este o înlesnire însemnată de care se bucură Germania pentru raporturile comerciale cu noi. Pe când mărfurile din Germania pot sosi în 8—10 zile, cele din Anglia sau din Franța necesitează 3—4 săptămâni.

În fața unei asemenea situații se pune următoarea problemă: ori, aliații, ne acord credite valutare, pentru a ne înlesni importul mărfurilor, pe un preț real scăzut ori să ne lase să ne îndreptăm privirile în spre Germania.

Italia și Franța a și început relațiile comerciale cu Germania. Noi avem interesul să intrăm imediat în relațiuni cu Germania, în caz că Franța și ceilalți aliați rămân la vechia lor concepție. Numai câtă vreme valuta Germană e scăzută putem trage foloase reale din raporturile comerciale cu dânsa. Dacă însă, ea începe deja să facă comerț cu Italia și chiar cu ceilalți aliați, valuta ei se va ridica, așa cum cer exportatorii englezi, și noi nu ne vom mai întâlni cu asemenea conjuncturi favorabile.

De aceea e bine, ca aliații să ne spună hotărît:

Vor să aibă relațiuni comerciale cu România sau nu?

În caz că da, ei trebuie să conteze cu realitatea, nu cu ficțiuni. În comerț dacă nu sunt ambele părți contractante mulțumite, nu poate fi vorba de o trăinicie. Aliații trebuie deci să înțeleagă că este util să fie mai maleabili în raporturile lor comerciale, căci altfel orice apropiere între noi este imposibilă; spun imposibilă, pentru că, România, țară agricolă, nu poate plăti oricând. Ea trebuie să aștepte exportul cerealelor, ca să câștige devize asupra piețelor străine. Actualmente, fiind în imposibilitate de fapt de a exporta, nu poate decât să se angajeze pe credit.

Cine are interese reale de a intra în relații economice cu România, acela trebuie să facă chiar oarecari sacrificii. Aliații, și în special Franța, nu vor să facă acest lucru. Imprumuturile noastre dinaintea războiului, se făceau la consorțiile germane de la Berlin, cu bani francezi. Băncile și bancherii francezi se mulțumiau cu un procent minimal în Germania, care luând riscurile asupra ei ridică din România beneficii însemnate. Astăzi, când țara se întregeste, când facem politică alături de aliați, când ei au început să cunoască puterile noastre de dezvoltare economică, nu cred ei că este momentul de a arăta mai mult interes în România?

Cine urmărește progresele realizate de noi în ultimele decenii, știe că puterea noastră exportatoare este dintre cele mai invidiabile. Am trăit vremuri de glorie economice, când francul francez îl plăteam cu 90 bani și chiar mai puțin (acum vre-o 12 ani)

Posibilitățile noastre de export cresc meru. După unele evaluări, revenind la normal, vom fi în stare să exportăm cereale în valoare de aproape două miliarde. Cred că asemenea perspective trebuie să suradă oricărui, căci sunt considerente, cari trebuie să ne mărească creditul în afară, mai ales în lumea aliaților noștri politici, care poate să ne fie și aliați economici. De aceea, pentru a nu cădea iarăși în brațele Germaniei, cerem aliaților să ne deschidă credite valutare pentru a înlesni posibilitatea unor raporturi comerciale bazate pe interese reciproce.

Fără aceasta, România va fi obligată să se îndrepte acolo unde interesele ei o chiamă.

(Analele statistice și econ.) Dr. George N. Leon.

Problema valutară

tractată pe înțelesul tuturor, de G. HAMMER.

(Urmare)

3. Situațiunea generală a prețurilor.

Dacă încălțămintele se scumpesc, dar în același timp scade prețul stofelor de lână, aceasta înseamnă, că se reduce puterea de cumpărare a banilor față cu încălțăminte și crește față cu stoffele de lână. Ce este în acest caz de îndreptat la valută? Să se urce sau să se reducă puterea de cumpărare a banilor?

La această întrebare, natural, nu se poate răspunde. Ceeace e evident este, că valuta nu se poate acomoda după anumite prețuri singuraticice. Aici va trebui să ținem seamă de următoarele: Dacă în același timp prețul încălțămintelor crește, pe când a stofelor de lână scade; dacă în același timp pânea se face mai scumpă, pe când cărbunii se ieftinesc etc.; singuraticicele aceste poziții se pot balansa *astfel*, ca *viața de toate zilele* să nu se facă nici mai scumpă, nici mai ieftină. Și doar numai despre aceasta e vorba. Valuta are deci să se acomodeze și să influențeze într'acolo, ca prețul în general luat al tuturor mărfurilor — una cu alta — nici să nu scadă, nici să nu se urce, ca, adică, *starea generală a prețurilor să nu se schimbe*.

Acest preț de mijloc al tuturor mărfurilor din circulațiune se calculează în modul următor: Se stabilește cu ajutorul statisticeii reverimentul de mărfuri al întregii țări întâi după greutate și a doua oră după valoare și se dividează mărimea cea dintâi cu a doua. Se evaluează de ex. acest reveriment, într'un anumit interval de timp la 30 miliarde Lei și mărfurile cumpărate cu această sumă de bani au o greutate de 120 milioane kgr., astfel va fi prețul de mijloc:

$$\frac{30 \text{ miliarde Lei}}{120 \text{ milioane kgr}} = \frac{\text{Lei } 250}{\text{kgr}} = \text{Lei } 0.25 \text{ pro kgr.}$$

Sau, cu alte cuvinte, puterea de cumpărare a banilor este 4 kgr la 1 Leu.

Pentru trebuințele practice ale unui oficiu valutar nici nu este însă necesară cunoașterea acestei cifre. Oficiul respectiv valutar are, propriu zis, numai să îngrijească de aceea, ca prețul mijlociu al tuturor mărfurilor să nu se schimbe. Ajunge deci, dacă suntem în situația de a cunoaște eventualele *alterări* al acestui preț și a stabili *porporția aceleia în %*.

Aceasta se face având toți comercianții îndatorirea a fasonă la anumite intervale:

1. Mărimea reverimentului singuraticicelor mărfuri (aceasta, poate, tot la 5 ani odată).

2. Schimbările de preț la singuraticicele mărfuri (aceasta mai des; poate la fiecare lună, sau tot la 2 luni odată).

Aceste două statistice sunt suficiente pentru trebuințele oficiului valutar. Din cea dintâi reiese porporția participării diferilelor mărfuri la reverimentul

total într'o țară. Se vede de ex. că ferul face 1.2%, grăul 4.3% a reverimentului. Acești numeri proporționali se multiplică fiecare cu urcarea resp. scăderea procentuală din acel timp a articolului respectiv, apoi se adună pe de o parte toate produsele de urcare, pe de alta, toate produsele de scădere și se subtrage suma cea mai mică din cea mare. Diferința astfel obținută ne arată pur și simplu schimbarea procentuală a situațiunii generale a prețurilor.

Mai deaproape, referitor la această calculațiune, a se vedea la «adausul I.» Observăm aici numai, că calculațiunea mai puțin exactă a diferitelor cifre de participare la reveriment este de mai puțină importanță pe când stabilirea urcărilor și scăzămintelor de prețuri este asigurată prin faptul, că toți vânzătorii contribuie la aceea, prin ceeace eventualele greșeli ale unora se egaleză unele cu altele în suma generală. Fa'sificările precugetate vor trebui, natural, supuse unor pedepse.

Schimbările prețului general mijlociu ne dau măsura oscilării puterii de cumpărare a banilor. S'a urcat de ex. prețul general cu 1%, aceasta înseamnă că s'a redus puterea de cumpărare a banilor cu 1%.

4. Oscilările prețurilor singuraticice.

Epuizându-se un mare depozit (mină) de aramă, producția mondială de aramă scade, deci prețul ei se va urcă. Se inventează o mașină practică de brodat, cu aceasta se va putea broda mai ușor și mai repede, deci prețul brodăriilor va scădea. Fiind recolta de cartofi slabă, iar prune fiind în abundență. În acest caz se va urcă prețul cartofilor și va scădea acela al prunelor. Toate acestea n'au, bine înțeles, nimic de-a face cu valuta. Și toate aceste oscilări — zice «Legea cifrelor mari» — se vor influența reciproc astfel, că urcările și scăderile în prețurile singuraticice se vor contrabalansa și prețul general de mijloc va rămânea neschimbat.

În cazul deci, că se alterează prețul general mijlociu. atunci știm pozitiv că aici nu poate fi vorba de schimbări accidentale și independente de valută, ci că s'a strecurat o eroare sistematică în politica noastră financiară.

Asupra prețurilor singuraticice, valuta nu are nici o înrăurire; și aceasta e bine așa, cum este. Se urcă în preț o marfă oare-care, aceasta e un semn că oferta e mai mic decât cererea, că astfel producția acelei articol trebuie ridicată. Aceasta însă se întâmplă dela sine, îndată ce se urcă prețul.

Și vice-versa: Dacă o marfă oarecare scade în preț, aceasta dovedește că cererea e mai mică decât oferta și producțiunea trebuie domolită. Aceasta de asemenea se întâmplă în mod automatic prin căderea prețurilor.¹

¹) Cu excepția, când căderea prețurilor se datorește unei tehnice mai bune, prin care se produc mărfurile mai ieftin.

Oscilările în preț la singuraticile mărfuri sunt așadar o apariție naturală și — din punct de vedere al economiei naționale — folositoare. Ele regulau producțiunea după trebuințele cumpărătorilor. Cu valuta n'au nimic de a face oscilările prețurilor singuraticice și e absurd a se pretinde, ca oarecari prețuri singuraticice să fie influențate de anumite dispozițiuni valutare de stat. Numai *prețul mediu general* al tuturor mărfurilor, adică *situațiunea generală a prețurilor* este de importanță pentru valută. Aceasta trebuie accentuat în special, deoarece, critică autăcioasă totdeauna de aici, din acest moment în-țeles, pornește.

(Va urma).

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 modificată, a Comandamentului trupelor din Transilvania.

Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comentă în orice chip știri fie adevărate fie imaginare sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română, 2 Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de războiu.

CRONICĂ.

O nouă emisiune de hârtie monedă. Pentru a face față imenselor necesități financiare ale Statului. Ministerul de finanțe a luat hotărîrea a face o emisiune de hârtie monedă garantată de stat.

Stocurile de hârtie necesară pentru imprimarea biletelor au fost comandate în Franța și vor sosi în curând în țară.

Nu s'a fixat încă suma până la care se va ridica această nouă emisiune. Nouile bilete nu vor fi puse în circulație însă decât în măsură nevoilor de numerar ale tezaurului public și în cantitate care să nu deprecieze circulația financiară și creditul intern al Statului.

Un decret-lege va autoriza Ministerul de finanțe să facă această emisiune, formând în același timp baza legală care să asigure circulația normală a biletelor din noua emisiune.

Este foarte probabil, că avându-se în vedere necesitățile schimbului de azi biletele vor fi emise și pentru valori mai mari decât 5 lei, părăsindu-se de data aceasta caracterul vechilor emisiuni, cari cuprind numai bilete de 1, 2 și 5 lei.

Circulația în interior a noiei hârtii monedă este obligatorie în limitele ce, se vor fixa prin decretul care va autoriza emisiunea.

Prețul vinului. În Austria și Ceho-Slovia, este lipsă de vin. În Ungaria însă, se găsesc în regiunile neocupate, aproape 2 milioane și jumătate hl. de vin.

În Ungaria se oferă cu 925 coroane hl; în Austria, se vinde cu 1200 coroane hl.

Prețurile de detail în Polonia sunt de 24 coroane litru, echivalent cu 2400 coroane hectolitru.

În prezent sosesc în Austria foarte mici cantități de vin din Jugoslavia și din Tirol.

Se prevede însă că după semnarea păcii, se va relua comerțul cu vinuri între Austria și celelalte țări.

Congresul camerilor de comerț, convocat pe 20 crt. a fost din nou amânat pe ziua de 16 Noiembrie a. c.

Noue dispoziții privitoare la transportul pe C. F. R. Cu ziua de 15 Septembrie 1919 transporturile pe C. F. R. din teritoriul administrat de Consiliul Dirigent se declară libere de orice permis de transport. În zona militară permisele de transport se vor înlocui cu permise de import, respective export.

Transportatorii vor îndeplini la gările de încărcare numai formalitățile obicinuite în timpul normal, pe lângă tarifele azi în vigoare.

Permisele de transport, aflătoare în posesiunea oricui se declară de nul, cu ziua de 15 Septembrie 1919.

Aceste dispoziții se referă la circulația internă. Mărfurile de import și export vor fi transportate numai în baza permiselor de import sau export, date de Resortul de Agricultură și Comerț.

Aceste permise trebuie să fie alăturate, respective lipite la scrisoarea de trăsură.

Excepție fac transporturile de regie (cu fracturi de regie) a C. F. R. pentru cari nu se cer permise de export și import.

La fel sunt a se socoti și transporturile de regie ale Direcțiunei generale a poștelor, telegraf și telefon.

În circulația internă nu pot fi transportate lemne de foc, decât de către acei cari s'au obligat să predea pentru trebuințele oficialității și cari sunt cuprinși în tablourile ce din timp în timp se vor pune la dispoziție, cu indicația numărului de vagoane, respective a cantității îndreptățite la transport.

Micii producători sunt în drept odată pentru totdeauna în sezonul dela 15 Septembrie 1919 până la 15 Aprilie 1920 să transpoarte, cu calea ferată până la cel mult 10 vagoane, chiar și dacă nu sunt induși în tablourile celor îndreptățiti la transport.

Șefii de gară au însă obligamentul, să țină evidență și de acești mici transportatori.

Controlul executării intocmai a acestei ordonanțe se face în afară de organizația C. F. R. și de delegații Resortului de Agricultură și Comerț.

„ARDELEANA“,
instituit de credit și de economii, soc. pe acții în Orăștie.

Aviz.

Primește depuneri cu 3%. Darea o plătește institutul.

Orăștie, în 16 Septembrie 1919.

1—1

Direcțiunea.

La „Albina“ instituit de credit și de economii în Sibiu află aplicare imediată

Mai multe puteri de lucru auxiliare.

== Pot fi și femei. ==

Se preferă cei sau, cele ce au deja praxă de birou. Plata după învoială.

Ofertele să se înainteze Direcțiunii «Albinei» în Sibiu.

2—3

„Arădana“, societate comerc. și industr. pe acțiuni, Arad.

Prospect.

Pe baza hotărârii adunării generale de constituire ținută în 31 August a. c. capitalul societății noastre se urcă dela K 5.000.000 la K 8.000.000 despre ceace se face nouă emisie de acțiuni pe lângă următoarele condițiuni:

Se emit 6.000 buc. acții cu valoarea nominală de K 500.— per bucată.

Din valoarea nominală a fiecărei acțiuni se plătește la iscălire minimum 30% plus 30 cor. spese de fondare, iar restul de 70% se va plăti în rate egale la 1 Noembrie și 31 Decembrie anul curent.

Terminul până când se primesc subscrieri de acțiuni este 15 Octombrie a. c.

Acțiunile se pot subscrie în Arad, la casa institutului nostru, precum și la institutul «Victoria» Arad, în județ la toate filialele sale precum și la institutul «Codrul» Buteni, «Crișana» Brad și filialele sale Gurahonț și Halmagiu, la «Mureșanul» Maria-Radna, «Lipovana» Lipova, «Nădlăcana» Nădlac, «Albina» Sibiu precum și la sucursalele sale Brașov,

Lugoș, Târgu-Mureș și Mediaș la «Bihoreana» Oradea-Mare, la Timișoara, și la «Ardeleana» Orăștie. Prospectele sunt a se remite institutului nostru la 15 Octombrie.

Arad, la 31 August 1919.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Eugen Costina
președinte.

Maxim I. Vulcu
vice-președinte.

MEMBRII:

Vasile Goldiș
Dr. Mihai Marcus
Teodor Stan
Aurel Dimitrescu
Ioan Chera
Romul Ganea

Dr. Iustin Marșieu
Cornel Lazar
Iustin Olariu
Augustin Buda
Dr. Eugen Barbul
Dr. Moroianu

2—2

Dr. Teodor Papp

Drepturile, datorințele și responsabilitatea
comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,

traducere de

Constantin Popp.

Prețul K 3.—.

Se poate comanda la traducător sau la Librăria arhidiecezană în Sibiu.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

de

Alfred Kormos,

traducere de

Constantin Popp.

Prețul K 3.—.

Se poate comanda la traducător sau la Librăria arhidiecezană în Sibiu.